

1913 október hó 2-án átvettem

DEBRECZEN

független és 48-as politikai napilap.

1913. XLV. évfolyam.

III-ik szám.

Csütörtök, október 2.

Előfizetési ár szétküldéssel:

HELYBEN:	VIDÉKEN:
Egy óra 1 korona	Egy óra 1 K 50 f.
Negyedévre 3	Negyedévre 4 K 50 f.
Egyes szám ára 4 fill.	Egyes szám ára 6 fill.

Főszerkesztő:
KIRÁLY PÉTER DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Darabos-utca 7. szám.
Telefon: 412.

Borus láthatár.

Néhány napja mindenki vérmes reményeket táplált arról, hogy végvalahára a pénzpiacon is normális viszonyok következnek be, s hogy ha nem is lesz a válság minden nyoma egy csapásra eltüntethető, a lassu javulás rövidesen megkezdődik.

Mindez a nagy optimizmus egy hamis feltevésen alapult, egy valótlanra és most, mikor ez kiderült, ismét csendes fatalizmussal néz mindenki a bekövetkezendők elé.

Németországban a múlt héten egyszerre csak elkezdtek arról beszélni, hogy a német jegybank október második felében le fogja szállítani a kamatlábát, mert a statusa javul, több az aranya, mint volt bármikor, s emellett a váltóállománya is csökken.

Kétségtelen, hogy ez így is van, de a különben alapos németek ezuttal megelégedtek a szimptomákkal, s nem kutatták az okokat, melyek azokat előidézték. Ennek aztán az lett a következménye, hogy a helyzetet teljesen félreismerték. Amiben ők a pénzügyi viszonyok javulását látták, az annak épen ellenkezője volt, mert a német birodalmi bank aranyának növekedése és váltóállományának csökkenése épen annak volt bizonyítéka, hogy Németországban a pénzügyi viszonyok még mindig nem akarnak és nem tudnak rendbe jönni. A német jegybank ugyanis nem a külföldtől, hanem a belföldi forgalomtól vonta el az aranyat. A német aranyfedezet nem azért nagyobb ma, mint volt a múlt években, mert a kedvező német devizárfolyamok segítségével sikerült a külföldi nagy aranyáradat számára Németország felé medret ásni, hanem azért, mert a német birodalmi bank aranyának növekedése és váltóállományának csökkenése épen annak volt bizonyítéka, hogy Németországban a pénz-

viszonyok még mindig nem akarnak és nem tudnak rendbe jenni. A német jegybank ugyanis nem a külföldtől, hanem a belföldi forgalomtól vonta el az aranyat. A német aranyfedezet nem azért nagyobb ma, mint volt a múlt években, mert a kedvező német devizárfolyam segítségével sikerült a külföldi nagy aranyáradat számára Németország felé medret ásni, hanem azért, mert a német birodalmi bank apró bankjegyeket, a pénzügyminiszter pedig kincstári jegyeket bocsátott ki, s mer ezek a pénzsúrrogatások kiszorították az aranyat a szabad forgalomból és a birodalmi bank pincéibe kergették.

Ma már ezt Németországban is látta mindenki s többé nem is igen reménykednek a birodalmi bank kamatlábjának csökkenésében. A német szak-sajtó is nagyon rezzimisztikusan ir már erről a kérdéstről s nálunk meg egyáltalán felhagyott mindenki azzal a reménnyel, hogy az Osztrák-Magyar Bank a hat százalékos kamatlábját ebben az esztendőben leszállítja.

Az Osztrák-Magyar Bank a világ öt nagy jegybankja közt a leggyengébb, a monarchia is teljes függésben van az internacionális pénzpiactól s így enyhülés sem következhetik be nálunk előbb, mint Nyugateurópában, sőt ha bekövetkezik, az egyenesen annak a hatása lett, hogy a nyugateurópai nagy pénzpiacokon már előzőleg megjavultak a viszonyok.

Erről feledkeztek meg azok, akik a balkáni béke létrejöttéből mindjárt arra a következtetésre jutottak, hogy most a súlyos pénzügyi válság véget ért, most egyszerre meg fognak nyitni a bankok bőségzarui, s annyi pénzünk lesz ismét, hogy magunk sem tudjuk majd, mit csináljunk vele.

A helyzet épen ellenkezőleg áll s a nehéz és kedvezőtlen pénzügyi viszonyok olyan hitelgényeket halmoztak fel, amelyeket nemcsak hogy most egyszerre nem fogunk tudni kielégíteni, hanem

kétséges, hogy ki tudunk-e évek hosszú sora alatt is.

Kereskedőinknek, iparosainknak ma már nem elég az, hogy rövid lejáratú kölcsönöket kapjanak, hanem rajtuk igazában csakis hosszabb lejáratú kölcsönnel lehetne segíteni.

Csak akkor, ha majd az ipari obligációk, állami járadékok és záloglevelek arfolyama felemelkedik arra a nivóra, amelyen másfél év előtt állt, s ha a takarékpénztárak és a bankok ismét visszakapják azokat a betéteket, amelyeket a válságos időkben elvontak tőlük, — beszélhetünk a pénzpiac helyzetének javulásáról, a feszültség csökkenéséről, a kamat olcsóbbodásáról, — szóval arról, hogy a válságnak immár vége van.

MARX JÁNOS

finom sütődeje és cukrászdája

Csapó- u. 18. Telefon 866.

Győződjön meg mily finom süteményt és tortákat kapni darabonként 12 fillérért. — Rendeléseket pontosan házhoz szállítok.

Városi közgyűlés.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága 1913. évi október hó 3-án — pénteken — délután 3 órakor a városháza közgyűlési termében rendkívüli közgyűlést tart Domahidy Elemér főispán elnöke alatt a következő tárgysorozattal:

Belügyminiszteri leirat az árvízkarosultak segélyezése ügyében.

Ugyanaz a leánygimnázium segélyezése ügyében.

Ugyanaz a vízvezetési hálózat kibővítését kimondandó közgyűlési határozat jóváhagyása s a költségekre újabb fedezet kijelölése tárgyában.

Ugyanaz a vízvezetési kut üzemcsatornájának elkészítése ügyében.

Női fehérneműek, harisnyák, keztyűk óriási választékban

rendkívül olcsón Lantos Csipkeárnyékházában, Sas-utca 4. Telefon 12-50.

Női kalapüzlet

áthelyezés!

Aszodi Hermanné női kalapüzletét Piac-utca 89. szám aló Piac-utca 77. sz. alá helyezte át. A hölgyközönség tudomására hozza, hogy a Modell-kalapok megérkeztek és **átalakításokat** jutányos árban elvállal. Tisztelettel ASZODI HERMANNE.

Ugyanaz az egyetemi kórház építésére vonatkozó közgyűlési határozat jóváhagyása tárgyában; ezzel kapcsolatosan előterjesztés az építési munkák kiírása és végrehajtása körüli intézkedések ügyében.

Vallás- és közoktatásügyi miniszteri eirat az egyetem céljaira megajánlott öt millió korona befizetésére vonatkozta.

Kereskedelemügyi miniszter ur leirata, melyben kinevezéséről értesíti a törvényhatóságot.

Tanácsi előterjesztés a tisztviselők és alkalmazottak fizetési előlegére vonatkozó szabályrendelet-tervezet tárgyában.

Ugyanaz a Dr. Balkányi Miklós tulajdonát képező Kossuth-utca 32. sz. házasteleknek a város részére utcaszabályozás céljára leendő megszerzése tárgyában.

Ugyanaz a város tulajdonát képező teleknek vízvezetéki berendezéssel ellátása tárgyában.

Ugyanaz a nyugdíjjogosultsággal nem bíró kórházi alkalmazottaknak a munkás biztosító pénztár tagsági kötelekéből kivonása, betegség esetére illetmények biztosítása, illetve a 67/5041—1911. bkgy. sz. szabályrendelet módosítása tárgyában.

Ugyanaz a rendőrségi központi épület építkezése ügyben.

Ugyanaz a Debreceni Ipar és Kereskedelmi Banknál a város terhén fennálló egy millió korona folyószámla tartozás visszafizetési határidejének meghosszabbítása tárgyában.

Ugyanaz a Dr. Horváth Károly nyug. kórházi osztályos főorvos nyugdíjazása ügyében kelt 285/12,643—1913. bkgy. sz. határozat módosítása iránt.

Ugyanaz arról, hogy Dr. Hortobágyi Ernő tb. rendőrfogalmazó részére 19,000—1913. sz. tanácsi határozattal 525 korona fizetési előleg engedélyeztetett.

Közigazgatási bizottság 1913. év első félévről szóló féléves jelentésének betérjesztése.

Debreceni dalegylet kérvénye a város címere használhatóságának engedélyezése iránt.

Fried és Adorján cég fellebbezése a vízvezetéki kutakat összekötő csatorna leszámolása ügyében kelt 24.357—912. számú tanácsi határozat ellen.

Szabadság iránti kérvények.

Orvostudori oklevé kiírdetése.

Babaoklevelek kiírdetése.

A városok kongresszusa.

Második nap.

(Saját tudósítónktól.) A magyar városok polgármestereinek nagyváradi kongresszusa ma tartotta meg folytatólagos tárgyalását, a melyen Brolly Tivadar pozsonyi polgármester, a kongresszus alelnöke elnökölt.

Elsőnek Lukács Ödön dr. pénzügyi és adóügyi tanácsos tartotta meg a városok hitelügyéről szóló előadását. Sorra foglalkozott a jelentősebb magyar városok hitelkérdéseivel és szükségleteivel és arra a konklúzióra jut, hogy a városok hitelének csakis az állam útján való kielégítése lehet a céiravezető és ily értelemben terjeszt elő határozati javaslatot.

Az előadást, mely közel három óra hosszáig tartott, vita követte.

Szentpály orsz. képviselő a városok hitelszükségletének a bankok útján való kielégítését tartja helyesnek és a városok bankjának felállítását sürgeti.

Bárczy István dr., Budapest székesfőváros polgármestere sem kizárólag a bank vagy pénzügyi útján, sem az állam művelői útján való megoldás mellett nem foglal állást és a közéletet ajánlja. A kölcsön természetéhez és időtartamához kell úgy az állami, mint a bankkölcsönt igénybe venni. In-

ditványozza egyébként, hogy az egész kérdést terjesszék a kongresszus állandó bizottsága elé.

A nagygyűlés dr. Bárczy polgármester javaslatát tette magévá.

Tíz perces szünet után Harrer Ferencz Budapest székesfővárosi tanácsnok kezdte meg előadását a közigazgatás reformjáról.

A pártból.

Függetlenségi szervezkedés.

Az országban lázasan folyik a függetlenségi párt szervezkedése a közeledő politikai kampányra. Október ötödikén lesz Justh Gyula beszámolója Makón, amelyre az ottani függetlenségi párt már most megteszi az előkészületeket.

Ugyancsak ezen a napon tartja nagygyűlését a nagyenyedi függetlenségi párt. Október tizenkettedikén Zalamegye ellenzéki tart szervezkedő nagygyűlést. A gyűlésen megjelenik Károlyi Mihály gróf is. Október tizedikén Torda Aranyosmegye közgyűlésére már teljes harci szervezetben fog felvonulni a függetlenségi párt. Október tizenkilencedikén Förster Aurél tart beszámolót kerületében. Ezen lesz a kolozsvári függetlenségi párt nagygyűlése is, amelyre Justh Gyula is el fog utazni. Október huszonhatodikán a mohácsi és a hevesmegyei függetlenségi párt tart szervezkedő gyűlést.

Zako öltöny

tisztítását és javítását 2 koronáért teljes szakszerűséggel elvállalok.

FEIGENBAUM L.

Arany János-utca 5.

Csak azért . . .

Erik és Gudrun nászutjukon már Párisig jutottak, ahol egyik délután a „La Paix” előtt ültek. Csinos pár volt e két ember. A nő finom széke szépség, a férfi magas, barna, erős. Szemükből még csak tíz nap boldogsága ragyogott.

Most felemelkedett Erik a férj helyéről, hogy a kávéházi asztalok között közeledő párt köszöntse. Azaz, csak a hölgyet. Mert az elő haladó ur ugylátszott teljesen ismeretlen volt előtte. Erik köszöntését hirtelen széles üdvözlő kézmozdulat követte, amely kézmozdulat kihívó és zavart is volt egyszermind. Meggon dolva a dolgot, bizonyára úgy tett volna, mint aki nem veszi észre a hölgyet. Köszönésének viszonzásul ésak egy tekintetet kapott, mely hideg volt és kutató.

— Ki volt ez? — kérdezte Gudrun — és iparkodott hangjának közömbös színt adni.

Erik nevetett: — No hallgasd csak. Napoleonnak igaza volt, mikor azt mondta, hogy a véletlenek kormányozzák a világot. Az a tény, hogy pár év előtt elaludtam a pontos időt, szerezte meg nekem a „ma” nagy üdvét, boldogságát.

Gudrun kíváncsian tekintett férjére.

— Hallgasd csak. Mert közöttünk ugye ne legyen titok sohasem? Ezt a hölgyet, aki itt előttünk elment, majdnem feleségül vettem. De ahogy már említettem, elaludtam a pontos időt. Maskülönben most nem ülhethék itt ved edés.

Erik boldogan szorította meg nejének kezét és tovább beszélt:

— Négy évvel ezelőtt mint mérnök probautat tettem egy új gőzzsel, melyet mi épi-

tettünk. Ez a hölgy velünk volt a kikötőben. Ő keresztelte meg a vízrebocsátás után a haját és tulajdonosa volt a gőzhajtóársaságnak, akinél mi dolgoztunk . . . Kisebbsége svéd társulat volt. A hajón velünk ő volt az egyetlen hölgy. Élénk, jókedvű, kedves és szellemes és gyorsan jóbarát lettem vele. Az utolsó órákat együtt töltöttük a fedélzeten. Ragyogó, ujjongó hangulatban voltam. A teli hold fénye csillagóvá varázsolta a tengert és én — azt hiszem, megcsókoltam az ifjú hölgy haját. Mikor elváltunk, megígértük, hogy gyakran fogunk irni egymásnak.

Es leveleztünk. Te tudod édes Gudrun, éveken át milyen magános életet éltem. Leveleink egyre szívélyesebbek, bizalmasabbak lettek. Végre tegeződöttünk és papircsókákat küldtünk egymásnak. Hogy szerettem-e? Mindenesetre azt képzelttem. Akkor egyik napon írást kaptam az apjától. Megtalálta összes leveleimet. Kérdésére bátran azt felelte, hogy szeret engemet. De az apa nem szereti a titokzatosságot és sokka! csinosabbnak tartaná a hivatalos eljegyzést. Ő régidivatu, nagyon régi divatu ember. Vasárnap tíz órakor ő és leánya Koppenhágában lesznek, ahova neki amugy is üzleti ügyek miatt utaznia kell. Tíz órakor délelőtt eljöhettek-e szállójába?

Az egész dolog, mint enyhe erőszak to lakodott elém, de én akkor nem gondoltam erre. Elhatároztam, pontos időben ott leszek hiszen valóban vágytam viszontlátni a leánykát, aki vidám volt, ötletes, kedves. Azonkívül most már bizonyos voltam szerelme felől. Szombaton este találkoztam egy régi barátommal, akivel elmentünk kissé mulatni. De ez a „kissé” tovább tartott a szokottnál és én „nagyon” későn kerültem ágyamba és másnap

óriási fejfájással ébredtem. Első gondolatom természetesen az volt, nem aludtam-e el a kintüött időt?

Megnéztem az órát . . . fél hét! De az óra állt. Eggedül laktam és nem volt más óra, mit megnézhettem volna. Siettem felöltözöködni és lerohantam az utcára, hol az első szembejövő jobb ruházatu akot megszólítottam. Szinte beleordítottam a fülébe: — hány óra?

Negyed tizenegy volt. Sőt talán annál is több. Féltizenegy.

El a szállóba! Az igazgató ur ezelőtt félórával e.hagyta a szállót leányával együtt. Semmi izenetet nem hagyott hátra.

Kissé megnyugodtam. Végre is egyszer az életben mindsn ember elaludhat egy kis időt! Betültem a szálló kávéházába megreggelizni és gondolkodni. De minél inkább utána gondoltam a dolgoknak, annál bizonyosabbnak tűnt fel előttem, hogy nem szeretem azt a hölgyet olyan szerelemmel, amire tán ők számítanak.

Tulajdonképen nem is ismerem őt! Milyen gyerekesen könnyelműen viselkedtem eddig is. Aznapi, amikor először találkoztam vele, az egész környezet ujszerű és csábítóan szép volt.

Es őszintén megirtam ezt neki és apjának. A lánytól nem jött levél, ellenben az apát, hogy megkimáhlhettem volna magamat a levélírástól, mert ő ugysem adta volna leányát olyan férfihez, ki a legünnepélyesebb időt álalussza.

Egyszerűen boldog voltam ezekután. Képzeld csak Gudrun, ha akkor nem alszom el . . .

Erik boldogan nevetett és feleségéhez hejolt. Aztán látta, mint hull alá arcán egy

A harmadik Balkán-háború.

Véres ütközetek. Az albánok előnyomulása.

Még meg sem száradt a tinta a konstaninápolyi bolgár-török békeszerződésen, már javában harcolnak szerb reguláris csapatok a föllegyerkezett albán néphadsereggel és a bolgár komitácik bandáival. De nemcsak az albán határokon újult ki a veszedelem, hanem Görögország és Törökország között is új fegyveres konflagráció fenyeget.

A porta azt kívánja, hogy Görögország még a formális békeszerződés előtt engedje át Chios és Mytiléne szigeteket, amelyeket görög csapatok tartanak megszállva s mivel az athéni kormány erre nem hajlandó, a török hadiflotta utra készen áll, hogy megfelelő haderőt szállítson a két szigetre.

Véres csaták voltak Ochridánál, Mavrovónál és Prizrend körül napok óta elkeseredett harc folyik. Kicevónál és Mavrovónál állítólag visszaverték a szerbek az albánokat Dibra felé, de ezt a várost feltétlenül hatalmukba fogják keríteni az albánok. Prizrend felé nagy albán hadoszlopok nyomulnak, amelyek ellen a szerbek két ezredet küldtek. Ha hiteles egy belgrádi jelentés, akkor az albánokat a szerbek vasárnap Ochridánál tönkreverték és ebben az ütközésben az albánok ezer halottat hagytak a harctéren. A szerb főhadereje Resan körül van koncentráva s onnan vonul fel a Siruma völgyén Ochrida felé, egy másik erős szerb csapat Gosztivar irányában száll szembe az albánokkal. Elbasanból az albánok körülbelül 3000 bolgár önkéntest kaptak segítségül.

nehéz könnyecsepp. És a szegény kis asszony sóhajtott: — Csak azért!

Erik bámulva meredt rá.

— Csak nem vagy féltékeny rá? Akkor még nem is értelek. És látod, ő is megvigasztalódott. De édes Gudrun, féltékeny vagy?

— Nem... Megpróbált mosolyogni. Hirtelen mu ó rosszullét fogott el. Gyere menjünk el innen!...

A napnak hátralévő idején Gudrun komoly és rosszkedvű volt és korán tértek vissza szülőjükhöz. Fönn a szobában így szólt a nő férjéhez:

— Erik, ma más voltam, mint máskor. Igérd meg, hogy holnap reggelig nem szólsz hozzám. Akkorra minden elmúlik és megint jó lesz minden.

Beleteme kezett párnáiba és — csak Eriket fel ne ébressze zokogása. Oh milyen szegény is ez! Merő véletlen, hogy Erik az ő férje. Véletlen, hogy itt alszik mellette, csak azért, mert egy reggel elaludta a felébredés idejét... Csak azért...

Kétségbeesítő, szomorú dolog ez... És mégis — ha akkor nem alszik el — mégis kár lett volna.

Gudrun szeme tele volt még könnyel, de már boldogan mosolygott.

— Köszönöm neked jó Istenem, hogy Erik elaludta azt az időt. Én mindig minden szerető felesége leszek, hálás és boldog — csak azért is!

Eloltotta a villanyt és férje árához hajolt:

— Erik, nem muszaj ám holnap reggelig hallgatnod. Már nem haragszom!

P. Oestergaard.

Nehéz küzdelembe fog kerülni az albánokat leverni, mert ez a népség guerillahadjáratot kezdett a hegyek között, maholnap járhatatlanok lesznek az utak, mert a havazás ideje közeleg, rendes csapatok ágyúkkal nem mehetnek át a szakadékokon, míg az albán szabad csapatok kisebb bandákba oszolva jó pozíciókat foglalnak el.

Európa népei nagy fontosságot tulajdonítanak a bolgár-török béke létrejöttének, azt remélve, hogy a többi Balkán-népek közt még fennforgó ellentétek most már könnyebben el fognak simulni.

Egyelőre azonban ez a remény még gyöngye, mert a görög-török konfliktus elmérgesedett. A porta azt hiszi, hogy Görögország egymagában még kevésbé veszedelmes, mint Bulgária és nem hajlandó a szigetek kérdését a nagyhatalmakra bízni. Visszaköveteli Lemnoszt, Imbroszt, azonkívül Mytiléne és Chiosz szigeteket a kisázsiai partok mellett, sőt a többi szigetek kifizetését is, amelyeknek teljes autonómiát adna a szultán fennhatósága alatt.

Hír szerint a török csapatok bolgár területen megtámadták a görög határt Kavalla közelében, sőt van olyan hír is, hogy a török hadi flotta gőz alatt van és készen áll az indulásra. A török hadihajók állítólag Chiosz és Mytiléne szigetekre csapatokat szállítanak.

Ha ez így van, úgy el kell készülnünk egy újabb Balkán-háborúra, amely, úgy lehet, a törökök mellé állítja a bolgárokat. Görögország részéről egy párisi jelentés szerint minden intézkedés megtéetett, hogy új határait az esetleges török támadás ellen biztosítsa. Danglisz vezérkari főnököt, aki francia fűrdőhelyen töltötte szabadságát, a kormány sürgősen visszahívta. Danglisz Epiruszba megy és átveszi a Janinánál álló sereg vezetését, azonkívül a szabadságon levő tisztakat berendelték csapataikhoz és újra berendezték a már feloszlott főhadiszállást.

Esszad pasa tervei.

Londonból jelenik: Az estilapoknak jelentik Athénből: Esszad pasa az ifjutörök komitével egyetértőleg azon a terven dolgozik, hogy megtámadja a görögöket és szerbeket és ily módon visszazereze azokat a területeket, amelyeket az ifju-török párt Albániának követel.

Ochrida az albánok kezén.

Valonából jelentik: E keseredett küzdelem után az albánok tegnap bevették Ochridát. Nagy mennyiségű fegyver, munició és élelmiszer jutott az albánok hatalmába. A szerbek veszteségeit igen súlyosoknak mondják.

Csak december 1-ig kapható

6 darab fénykép után az

ingyen

nagyítás az

„ADRIA“

műteremben, Szent Anna u. 5 szám alatt
telefon 12—66.

Színház.

A Buxsi. (A színházi iroda jelentése.) Tegnap, kedden este volt a „Buxsi“ operette jelmezes főpróbája a színházban. A darab teljesen készen várja a ma esti premiere-t. Ez előadásnak, azonkívül, hogy ez a darab első debreczeni előadása, még külön ünnepest szint ad, hogy ma este kezdődik a nagybérlet. Természetesen A) napos.

A bérlet kezdete. (A színházi iroda jelentése.) Az igazgatóság ezúton is közli a t. bérlet közönséggel, hogy a bérlet ma, október 1-én kezdődik A) nappal és a „Buxsi“ operette premierjével.

Szinlap-bérlet. (A színházi iroda jelentése.) A színház igazgatósága tudatja a t. bérlet és napi színházjáró publikummal, hogy aki szinlapbérletre refektál, az sziveskedjék a színházi irodában előfizetni. A szinlapbérlet ára egész idenyre 3 korona.

Az ORLE kongresszusa.

Második nap.

(Saját tudósítónktól.) Az Országos Református Lelkészegyesület ma folytatta kongresszusi tanácskozásait a visszasivott Baltazar püspök einöklete alatt.

A napirend előtt Raffay Sándor teológiai tanár bejelentette, hogy az evangélikus lelkészegyesület testületileg kíván belépni az Országos Református Lelkészegyesületbe. A bejelentést a gyűlés tagjai nagy telkesedéssel vették tudomásul.

Dr. Ferenczy Gyula terjesztette elő a titkári jelentést, amelyben a kivándorlás megakadályozására a lelkész társulat buzgó munkásságát kérte és ismertette az ötvenhat megyei lelkészegyesület munkásságát.

A titkár jelentése utáni vitában felszólt Csia Kalmán, aki a következő indítványt terjesztette elő: „Az egyházépítő bizottság a jövő évi kongresszuson javaslatot terjesszen elő arról, hogy adandó, de nem várt alkalmakkor a kongresszus minő osztó igazságon épülő éveket kövessen a tisztviselők megüresedett állásaik betöltésénél. Az indítványt a közgyűlés elvetette.

Bakó József országgyűlési képviselő, nagykőrösi lelkész hosszabb beszéd keretében határozati javaslatot terjesztett a kongresszus elé, hogy a Máv. a református lelkészet is részesítse vasuti kedvezményben.

Kovács Sándor vajdahunyadi lelkész jelentést teit az Orle. pénzügyeiről, amelyet a testület egyhangulag tudomásul vett.

Majd Kiss Ferencz számolt be arról a nagy alkotásról, amely a Calvineumban összegyűjtötte a papi árvákat és a hajduböszörményi internátusban már ez év elején gondoskodik azoknak iskoláztatásáról. Az előadás során felemlítette, hogy a lelkészegyesület buzgóságából, magánosok adakozásából 1.000.000 korona áll a Calvineum rendelkezésére. A közgyűlés Kiss Ferencznek egyhangulag köszönetet szavazott.

Nagy vita volt az 1848. évi XX. t.-c. végrehajtása kérdésében. Tóth Lajos azt in-

dítványozta, hogy az állami dotációkat ne évenként, hanem egy összegben adják az egyháznak. Ezzel szemben a választmány azt a javaslatot terjesztette a közgyűlés elé, hogy intézzenek feliratot a kormányhoz, amelyben kéri az állami dotációnak évenkénti folyósítását és a további jogoknak fenntartását.

A hosszú vita után, amelyben Nagy Béla teológiai tanár, Varga Antal, Nagy Ferencz esperes és dr. Lencz Géza vettek részt, a közgyűlés úgy határozott, hogy az ügyet kelő előkészítés végett átteszik a választmányhoz azzal a kötelezettséggel, hogy ez a jövő gyűlésen javaslatot tegyen.

A délelőtti folyamán a kongresszus egy küldöttsége előterjesztette a minisztereknek a lelkészgyűlést kivánságát. Gróf Tisza István miniszterelnök jóakaratóról biztosította az egyesületet. A kongresszus befejezése után a papok feleségei tartottak országos gyűlést.

Este hét órakor a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület belmissziói estélyt adott. Holnap a református egyesület belmissziói kurzust tart.

Elősmert legszebb
Női felöltők
Costümök
Blousok
KOMLÓS-nál
szerezhetők be.
Piac-utca 58. (Megyeház mellett.)
Telefon 12-22.

Városi segély a polgári fiúiskolának

(Saját tudósítónktól.) A Székely Simon-féle helybeli nyilvános polgári fiúiskola igazgatósága aziránt kereste meg a városi tanácsot, hogy az iskola részére évi 3000 korona állandó segélyt kér.

Az iskola valóban hézagpótló működést fejt ki Debreczenben, amit legkiválóbban bizonyít az a tény, hogy jóllehet, maga az iskola csak 1906-ban nyílt meg, a rendes tanulóinak száma évről-évre növekedik, úgy hogy nagyobb helyiségekről kell gondoskodnia. Ugyanis míg az 1906-907. tanévben mindössze 42 tanulója volt az iskolának, addig az 1912-13. tanévben ez a szám már 174-re emelkedett.

A tanügyi hatóság a legteljesebb elismeréssel adózik az intézet vezetőségének, mely az egyedüli ma Debreczenben, amelyik a várostól semminemű anyagi támogatást nem kap.

Az igazgatóság a tanácshoz küldött megkeresésében rámutatott arra is, hogy az intézetben 5 teljesen ingyenes, 5 fél ingyenes tanuló vesznek föl s amennyiben a város hajlandó kiutalni a kért évi segélyt, úgy eme 10 ingyenes hely betöltésének a jogát a tanácsra ruhazza.

A tanács a kérelmet véleményezés végett a jog- és pénzügyi bizottságnak adta ki.

HIREK.

— **Varga Elemér dr.** városi tanácsnok a belügyminiszterium megbízásából a közigazgatási tovább képző tanfolyam hallgatására Budapestre utazott. A tanácsnok 15 napig marad távol, ez alatt az idő alatt Vass Károly dr. tb. aljegyző helyettesíti.

— **Gép berendezés a városi téglagyárban.** A városi téglagyár és cserépgyár felügyelő bizottsága azt a javaslatot terjesztette be a Tanácshoz, hogy új gépberendezéseket menne előbb szereztesse be, annál is inkább, mivel az egyetemi kórház építkezéseihez szükséges falburkoló téglát a jelenlegi berendezés mellett készíteni nem tudják. Már pedig a város jelentékeny anyagi hasznától esne el, ha a szükséges téglanyagot idegen cégtől vásároltatná. A gépberendezéshez a vezetőséghez már be is érkezett egy ajánlat Röck István és Tsa brünni gépgyár Részvénytársaságtól, s ennek az ajánlatnak az alapján javasolja a felügyelő bizottság, hogy minden további verseny pályázat kiírása nélkül ott rendeljék meg a berendezést. A Tanács véleményezés végett a javaslatot a jog és pénzügyi bizottságnak adta ki.

— **A pályázó vállalatok biztosítéka.** Most érkezett le a polgármesteri hivatalhoz a kereskedelemügyi miniszter ama körrendelete, amelyek értelmében az utalag érdekei megóvása céljából a jövőben az egyévnél tovább terjedő utépitési munkáknál a vállalatok biztosítékaként takarékpénztári betétkönyvek nem fogadhatók el s csupán a minisztérium idevonatkozó régebbi rendeletében előirt óvadékképes betétkönyvek szolgálhatnak biztosítékul.

— **Az elhagyott férj bosszúja.** Mikepércsről jelentik lapunknak: Deczki István itteni gazdálkodót néhány nap előtt elhagyta felesége s anyjához Balla Józsefnéhez költözött, első házasságából származó fiával Fene Jánossal együtt. Deczki több ízben kérte az asszonyt, hogy térjen vissza hozzá, de az hallani sem akart arról. Deczki afölötti elkeseredésében az anyósa lakására ment, ahol úgy a feleségét, mint az anyósát alapszan elverte s mikor mostoha fia az asszonyok segítségére sietett, revolvert rántott elő s háromszor a fiura lőtt. A lövések közül azonban egy sem talált. Deczki ellen megindították a vizsgálatot.

— **A játék vége.** Könnyen végzetessé válhatott szerencsétlenség történt ma délelőtt a Göncy-utca 3. szám alatti ház udvarán. Röff Sándor a „Debreczen” nyomdájának tanulója egy másik társával játszadozott, aki egy flóbertpisztolyt mutogatott neki. A pisztoly valami mócon elsült s a golyó Röff Sándor mellébe furódott. Súlyos sérülésével a mentők a kórházba szállították. Állapota életveszélyes.

— **A kiadott gyermek halála.** Veres Sándor hat hetes gyermek nevelésre Fodor Károlyné Geréby-telep, Dévai-utca 39. szám alatti lakoshoz volt kiadva. A gyermek már két nap óta bélhurutban szenvedett, ennek dacára, Fodorné csak harmadnap este vitte a gyermeket orvoshoz. Azonban még az orvoshoz sem ért, a kis Veres Sándor az uton, Fodor Károlyné kezében megsalt. A rendőrség a gyermek hulláját a közkórházba szállították és az eljárást megindította annak megállapítása végett, hogy a hiányos gyógykezelés mennyiben oka a halálnak és mennyiben követelt el Fodorné mulasztást.

— **A veszekedés vége.** Özv. Szabó Péterné Csiszár Mária 71 éves nő, a Dégenfeldtéri kútnál összeszólalkozott egy Szekeres nevű leánnyal, aki egy vízfordó kékoádog edénnyel úgy fejbévágta, hogy a koponyája betört. Sérülésével a mentők szállították be a közkórházba.

— **Összeesett az utcán.** Kiss Imréné szüi. Bószörményi Julia hajdusámsóni lakos, ma delelőtt a Csapó-utcán hirtelen rosszul lett és összeesett. A mentők által a kórházba szállították.

— **Ellopták a cipőjét.** Pelkovic Roda szerb napszámos paraszt emelt ismeretlen tettes ellen, ki tegnap este a zártlan szobájából egy pár fekete fűzős cipőjét és egy barna öltönyét ellopta.

— **Harakiri.** Hajduböszörményből jelentik: Mezei Imre 55 éves asztalossegéd Kathi Antal szíjjártó mester lakásán valószínű harakirit követelt el. Kathi értesítésére a rendőrség Mezeit a kórházba szállította életveszélyes sérülésével. Később eszméletre tért s ekkor kihallgatása során tette okául betegségét hozta föl.

— **Új tagok a Nemzeti Műlatóban (vasuttal szemben.)** Ma és minden este egy jó szervezett női daltársulat (a lá Orfeum) szórakoztatja a kávéházam látogató vendégeimet. — Beléptidij nincs.

Nagybecstű figyelmébe ajánljuk

SZABÓ MIKLÓS

kész férfi-, fiu- és gyermekruha nagyáruházát

Debreczen, Piacz-u. 19.

Az épülő új Bika szálloda mellett (Az Alföldi Takarékpénztárral szemben.)

Ahol az összes őszi és téli férfi- és gyermek ruhák a legfinomabb kivitelben már elkészültek s **feltűnő**

olcsó szabott árban vásárolhatók.

Külön mérték szerinti uri szabóság, hazai és angol szövet raktárral.

BALKÁNYI ANTAL fényképész

Debreczen,

Piac-utca 46. (Békés Lajos mellett.)

Művészi portráit felvétetnek élethű és első rangú lev. lapok **6 drb. 2.50**, 12 drb. lev. lap **4 K.** — Kivaló fénykép nagytások **5** koronától.

— Az izr. hitközségi tagok figyelmébe. Értésítettnek a t. tagok, hogy f. hó 1-én beálló újév ünnep alkalmából a Deák Ferenc- és a Kápolnási-utcai izr. templomban az istentisztelet következő időben fog kezdődni: ma, szerda este fél 6 órakor, holnap csütörtökön reggel 6 órakor, délután 4 és este háromnegyed 6 órakor, péntek reggel 6 órakor és délután 6 órakor, szombat délelőtt 9 és délután 4 órakor. Köznapokon további rendelkezésig, reggel 5 órakor és este fél 6 órakor.

— **Rólott a feleségére.** Porkoláb József hájduböszörményi illetőségű szürszabó legény afölötti elkeseredésében, hogy felesége elhagyta, annak Árpád-utca 2867. szám alatti lakásán az asszonyra lőtt. A golyó azonban nem talált. Az ügyészség megndtotta a vizsgálatot.

Kalap-

tisztítóműhely

Arany János-utca 5. szám.

Női és férfi kalapokat tisztítani és vasalni elvállalok.

BELICZAY L. kalapos.**Legujabb.****Konrád a királynál.**

Bécs, okt. 1. (Saját tudósítónktól.) Konrád vezérkari főnököt — akiről az utóbbi napokban az a hír terjedt el, hogy állásáról lemond — a király ma délelőtt hosszabb kihallgatáson fogadta.

Az állam kölcsön.

Bécs, okt. 1. Ullman Adolf a Hitelbank vezérigazgatója ma Bécsbe érkezett, ahol tárgyalásokat folytat az új magyar államkölcsön ügyében. Állítólag egy negyed milliárdról van szó.

A császár lakája.

Göttingen, okt. 1. (Saját tudósítónktól.) Romahna Györgyöt, Vilmos császár volt udvari lakáját, kit az esküdtbíróóság halálra ítél, ma kivégezték. Romahna a feleségét, akitől mindenáron megakart szabadulni, a Weser folyóba fojtotta.

A kínai köztársaság elismerése.

Peking, október 1. (Saját tudósítónktól.) A külföldi hatalmak képviselői elvben meg egyeztek a köztársaság elismeréséről, mely előreláthatólag követlenül, az elnökválasztás után lesz. A választás e hó 8-ikán lesz.

A felrobbant bomba.

Kassa, okt. 1. (Saját tudósítónktól.) Felsőjózsa község határában három kis fiu, Turcsányi Bertalan, Mikula András és Moszály József a legelőn egy tűzerek által a gyakorlaton kilőtt bombát találtak, amellyel játszani kezdtek. A bomba felrobbant és mindhárom gyermeket halálosan megsebesítette.

Sasszonov a békéről.

Lemberg, okt. 1. (Saját tudósítónktól.) A lengyel lapok híradása szerint Sasszonov orosz külügyminiszter egy leMBERGI bankigazgatóval beszélgetést folytatott és úgy nyilatkozott, hogy az ipar és kereskedelem most már zavartalanul fejlődhetik, mert a béke legalább két évre biztosítva van.

Rözs miniszter tanács.

Bécs, október 1. (Saját tudósítónktól.) A már korábban bejelentett közös miniszteri tanácskozást pénteken tartják meg a magyar Házban.

BUTOR

legolcsóbb bevásárlási forrás hálószobák, ebédlők és olcsóbb szerű karpitozott butorokban.

Lefkovits Kálmán

butoráruházában

Széchenyi-utca I. szám.**Nyilt-tér.***

Alulírottak, mint az Apolló-mozgó hivatásos zenészei, vagyunk bátrak a n. é. közönség figyelmét a következőkre felhívni s egy-szersmind a tiszta tényállást leadni, hogy mért nem volt hétfőn este zenekar az Apolló-ban.

A mi szerződésünk úgy szól, hogy tartozunk „csak mozgóténykép előadásokat” zenével kísélni, de annak dacára — Deésy Alf.éd igazgató korában megkérte a zenekart — nagyon szívesen kísértük úgy a mozi-szkecsset, valamint varieté számokat is, habár ez szerződésünk szerint nem lett volna kötelességünk. Az üzletek mostanában nem mennek valami fényesen s az igazgatóság keresve keresi az alkalmat, hogy tőlünk valami uton-módon megszabaduljon, dacára, hogy szerződésünk 1914 január 21-én jár le; így többek között szeptember hó 19-én Bottka igazgató ur — aki, mellesleg mondva, talán minden pályára való, csak éppen mozi-igazgatónak nem, — a kávéházba hivatta az összes zenészeket s ráakarta venni, hogy ne játszanak, hogy ezáltal szerződészegést kövessenek el. A zenészek persze átláttak a szítán és nem ugrottak be a kis agent provokátornek, így tehát más alkalom után kellett neki nézni. Három napra szerződötték Ferenczy Károlyt, aki a próbánál, mert a német származásn zongorista nem tudott mindjárt belejönni a magyar ütembe, — most nem tudom, önszántából-e, vagy előre megbeszélte terv szerint, — nádpálcájával rásujtott a zongorista kezére; ez felháborodva ezen brutális bánásmódon, kijelentette, hogy nem vagyok iskolás gyerek s különben sem tartó-zom kabaré-számokat kísélni, — mint a prédájára leső fenevad, úgy kapott az alkalmon Bottka igazgató ur; legazemberezzett mindnyájunkat és azt mondta, szerződészegést követtünk el, mehetünk mindnyájan, mert kirug bennünket, hogy a nyakunk kitörik, s helyettesítésünkről úgy gondoskodtak, hogy egy éjjeli mulató vak zongorását kérték fel a zenekar pótlására; mi a törvényes lépéseket megtettük jogaink érvényesítése iránt, egyben feljelentettük Bottka urat a járás-bíróaságon becsületsértés miatt. Ez a tiszta tényállás; minden más híresztelés nem más rosszakaratu rágalomnál.

Az Apolló-mozgó kidobott zenészel.

*E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget sem a aszerkesztőség, sem a kiadó-hivatal.

Felelős szerkesztő: Rácz-Rónay Károly.

Női ruhákat a legutolsó divat szerint készíték. Eddig mint házi varrónő dolgoztam nagy uri házaknál, honnét bizonyítványaim is vannak és tucat számra a postai megkeresések. Igyekeztem továbbra is a szép és jó munka. Tisztelettel **Bogdán Róza** női szabó, Kigyó-u. 8 sz.

A „Bikszádi”
természetes

Gyógy-ásványvíz

Egy láda Bikszádi víz 40 1/2, vagy 25 literes üveg K 12-50
Láda és üvegért visszafizetnek K 5.—
Marad K 7.60

Egy üveg Bikszádi víz 32 fillér
Üvegért vissza 12 fillér
Marad 20 fillér

vegyi alkatrészeinél fogva a legjelesebb. Gyógyhatása fölülmulja a hasonlószeretételi külföldi ásványvizeket. Hurutos bántalmaknál páratlan. Az idei termései savanyu borral vegyítve kellemes ital.

„BIKSZÁDI” GYÓGYFÜRDŐ IGAZGATÓSÁGA.

Kapható

minden fűszerüzletben

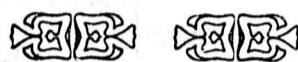
CSOMAGOLÓ - PAPIROS

(Ujsag papiros)

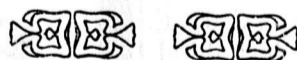
Helyszüke miatt

OLCSÓN-ELADÓ.

Rendkívül alkalmas:

 **Gyümölcs, zöldség,
csemetefák, virágok stb.
csomagolására.**

Megrendelhető: a

DEBRECZEN

kiadóhivatalában

Debreczen, Darabos-utca 7.

5 kg. pósta csomag 60 fil.

Minden szó egyszeri beiktatása **5 fillér.** Vastagabb betűvel **10 (tiz) fillér**

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbéli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell beküldeni. - Postán beküldött hirdetésekre vonatkozólag a utalvány-szelvény száma kériük.

Apró hirdetés előre fizetendő. Vidéki apró hirdetés díja levéljegyekben is belüldhető

Erzsébet utca 8 szám és Simonfy-utca 34 számú ház jutányos árban **eladók.**

Hunyadi-utca 20 szám alatt egy butorozott szoba kiadók.

Bethlen-utca 12 szám alatt két utcai elegánsan berendezett szoba kiadó.

Ugyanott egy udvari butorozott szoba kiadó.

Deák Ferenc-utca 2 szám alatt egy elegánsan berendezett utcai butorozott szoba kiadó.

Értekezhetni:

UNIO iroda

Apródy József Szent Anna-u. 2. sz.

Szovátón, a Bojtor József féle ház község alatt **10 köblös föld** eladó, vagy kiadó külön is. Értekezhetni Debreczenben: Török Balint urral, Kéttmalom-u 11. sz.

MAISON BIRÓ

angol női szabó

DEBRECZEN,

Deák Ferenc-utca 13. szám. (Royal mellett.)

8 évig Budapesten létezett. - Mérték után készít finom szövetből selyem bélessel

kosztümöt . . . 90 koronáért

raglánt . . . 70 „-ért

plüsch kab. tot és

színházi köpenyt . . 100 kor.-ért

hölgyek által hozott

kelméből fazont . . 40 „-ért

!! Elsőrendű munka !!

Munkanélküli asszonyok, férfiak azonnal kitűnő munkához jutnak. Cim megtudható a Kiadóhivatalban délután 3-4 óra között.

Olvassa el! Szenzáció! Érdeklí!

Hatvan-utcai

! Illatszertár !

Kizárólag Hatvan-utca 11 szám.

Illatszertár és pipere cikkek e

héten olcsó árban! Mig a készlet

tart. Amerikai Haj Petrol 1 kor.

Brillantín 20 fill. Fogcrém 36 f.

3 drb. 1 kor., Gummióvszer 20 f.

tucat 2 kor. Olla tucatja 3.20 K

Szájvíz 44 fill. Bruns gyapot

egy negyed krg. 76 fill. Fogkefe

darabja 40, és 60 fill. Kolozsvári

gyógyszappanok 64 fillér.

3 drb. 1.80. Kölnivíz 40 és 70

fill. Tojás szappan 3 drb. 40 fill.

Rud glicerin szappan 50 fill. -

Kefék, fésűk 30 fillértől, és rengeteg

cikkek. Kedvező olcsón! Vásároljon !!

Aki ezen hirdetésre hivatkozik, 5 százalék engedményben részesül. E héten !!

Tudomására hozom a n. é közönségnek, hogy

tűzifa

raktáraitam összepontosítottam és jelenlegi legnagyobbított raktáram Kékes-utca végén a villamoskocsi telepen van. Raktáramban kapható száraz **cser-, tölgy** bükk- gyertyán és hántott tűzifa öl és vagon számra.

Iroda:

Miklós-utca 55 sz. Telefon 4-65. Tisztelettel **Glück Herman és fia.**

Gyakorlott varró és tanuló leány felvétetik, özvegy vagy elvált nőt egy évre felszabadítok. - Kevés házi dolgozóért ellátással varrni tanítok **Kigyó-utca 8 szám** alatt.

HÁZTULAJDONOSOKNAK!

Debreczeni lakbér-szabályzat 80 fillér, Házbernyugtákönyvecské 40 fillér, Házirend 40 fillér, Kapucédula (minden helyiség részére) 10 fillér, Üres lakás bejelentési lap 10 fillér. Ismét kiadott lakás bejelentési lap 10 fillér, Építés engedély iránti kérvény 10 fillér, Lakhatási engedély iránti kérvény 10 fillérért db.-ként kapható

HOFFMANN ÉS KRONOVITZ könyvnyomdájában

DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmakacsabb GYOMOR- és ALTEST-BÁNTALMAK, gyomorhev, rögzött SZÉKREKEDÉS, májbántalom, VERTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint a fájdalomcsillapító bedörzsölészet köszvény, csusz és a meg- és egyéb következményeinek legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr védelmes gondozásáért és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva.

Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9

Értekezhetni naponta posta-utánvét mellett teljesítetnek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni, hogy

saját készítésű

takaréktűzhelyek

különböző kivitelben **mélyen leszállított árban** kaphatók. Jóságáért szavatosságot vállalok.

Javításokat jutányosan elvállalok

Kiváló tisztelettel:

PREISLER SIMON

épület és műlakatos.

Debreczen, Hunyadi-utca 1 sz. (Royal-szállodával szemben.)

Walla József

Czementáru-gyár Részvénytársaság.

Mozaiklap-, műkö- és cementáru gyár

Beton, vasbeton és burkolo építési vállalat

Iroda kizárólag:

BUDAPEST, VII. Gizella-ut 3.

Alapított 1878. évben.

TELEFON 59-90. és 141-69.

Szliács arczélfürdő Felső-Magyarország.

Egyedül ismert szénsavdus vasforrás. Legjobb vasat tartalmazó ivóforrás beisó használatra.

Idény május hó 15-től szeptember hó 31-ig.

Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkor, női bajok, hátgerinc és idegbajok, benuitás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után. Mint fürdőorvos és erős munkásság után. Mint fürdőorvos **Dr. Nádasy István** hiv. fürdőorvos működik. Utazás Bécsből 9 óra, Szakról Oderbergen át 5 óra, délről Budaósten át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó kiragaszok minden nagyobb vasúti állomáson vannak függesztve. Kimerítő felvilágosítás és prospektust, utazás valamint lakás árkedvezményről az elő- és utóidényben stb. ad a Fürdőigazgatóság, Szliácson (Zólyom-megye-